

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за академична длъжност „професор“ в област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, в професионално направление 6.1. „Растениевъдство, по научна специалност “Селекция и семепроизводство на културните растения”, обявен в ДВ бр. 31 от 19.04.2016 год. с кандидат **ЮЛИЯ ПЕТКОВА ЕНЧЕВА**

от проф. д-р **ИВАН ДИМИТРОВ КИРЯКОВ**,
Добруджански земеделски институт – гр. Генерал Тошево, професионално направление 6.2 „Растителна защита”, определен съгласно Заповед № НП-07-016/29.06.2016 год. на Председателя на ССА за председател на научното жури

1. Кратко представяне на кандидата.

Кандидатката доц. д-р Юлия Петкова Енчева завършва висшето си образование през 1985 г. във ВСИ „В. Коларов” – гр. Пловдив, специалност „Полевъдство”. През 1986 г. започва работа като научен работник към Добруджански земеделски институт – гр. Генерал Тошево в лабораторията по „Биотехнологии”. През 2001 г. придобива образователната и научна степен „доктор” по научна специалност 04.01.05 „Селекция и семепроизводство на културните растения”, а през 2005 г. академичното звание „доцент” по същата специалност. От 2003 г. е член на НС при ДЗИ – Генерал Тошево, а от 2011 г. е и ръководител на отдел „Селекция на слънчоглед”. Специализирала е последователно в: Института по ботаника, Пекин, Китай – 1990 г.; Лабораторията на Международната атомна агенция, Зайбедорф, Виена, Австрия – 1994 г.; Университета по растениевъдство и растителна защита, Гисен, Германия – 1999 г. Член е на Съюза на учените в България, клон Добрич от 1986 г., Ню Йоркската академия на науките от 1995 г. и International Sunflower Association от 2014 г. От 2014 г. е главен редактор на списание „Field crop studies” издание на ДЗИ – Генерал Тошево.

2. Общо описание на научната продукция.

В конкурса за академична длъжност „професор”, доц. д-р Юлия Енчева участва с обща продукция от 86 труда, групирани по следния начин:

- ❖ *Научни-публикации по номенклатурната специалност – от тях:*
 - Публикации, свързани с докторската дисертация – 4 броя, които не подлежат на разглеждане;
 - Публикации свързани придобиване на академичната длъжност „доцент”- 28 бр., които не подлежат на разглеждане.
- Публикации свързани с настоящия конкурс – 54 бр., от тях:**
 - Публикации с импакт фактор – 10 броя с общ IF=3.386
 - Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 37 броя;

- Публикации в сборници от конференции – 7 броя;

Личното участие на доц. д-р Юлия Енчева в посочените 86 труда се илюстрира с факта, че 9 са самостоятелни, в 43 - е първи, в останалите – е втори и следващ автор.

❖ Авторски свидетелства и патенти:

- Доц. д-р Юлия Енчева е водещ автор на два хибрида слънчоглед – Рада и Яна и съавтор на 11.

За изготвяне на становището подлежат на анализ **54 броя**, от които три (5.5 %) са под печат.

3. Научноизследователска дейност.

Области на публикуване.

Публикационната дейност на доц. д-р Юлия Енчева е свързана с научните й изследвания в областта на генетиката и селекцията при слънчогледа, чрез прилагане на класически и биотехнологични селекционни подходи и експерименталния мутагенез.

Цитиране на научната продукция.

Резултатите от научноизследователската дейност на доц. д-р Юлия Енчева отразени в научните й публикации са цитати в общо 231 научни труда, както следва: списания с IF – 55, с общ IF=72.107; международни списания без IF – 91; сборници от научни форуми у нас и чужбина – 14; български списания – 2; дисертационни трудове у нас и чужбина – 28; книги - 41. В представената справка за цитиране на трудовете не беше установен скрит цитат.

Участие в научни проекти.

Кандидатката доц. д-р Юлия Енчева е била ръководител на три научноизследователски проекта финансирани от ССА съответно през периодите: 2004-2006 г., 2011-2013 г. и 2014-2017 г. Участвала е в разработване на проект ISYS – MIS-ETS 792 code “Интегрирана система за прецизно и устойчиво управление на рисковете за земеделското производство, специфични за региона на Добруджа – ISYS” – финансиран по програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България 2007-2013 г. Участвала е в проект за мобилност с цел обучение по програмата „Еразъм” 2014- 1 BG01-KA103000110. Ръководител е на седем научно-приложни задачи по договори за двустранно сътрудничество между ДЗИ – Генерал Тошево и български или чуждестранни селекционни и семепроизводни фирми. Участвала е в разработването на 22 научно-приложни задачи по договори за двустранно сътрудничество между ДЗИ – Генерал Тошево и български или чуждестранни селекционни и семепроизводни фирми.

4. Значимост на приносите за науката и практиката.

По-голяма част от научните изследвания на доц. д-р Юлия Енчева са насочени към проучване влиянието на физични мутагенни фактори при третиране на незрели

зиготни зародиши върху генетични и морфологични изменения при изходни линии и форми слънчоглед. Доказано е, че прилагането на тези мутагени води до увеличаване елементите на добива като съдържанието на масло в семената, броя на семената в питата, масата на 1000 семена и др. Тези резултати имат както строг научен характер, така и научно-приложна стойност в селекцията на слънчоглед. Като приноси със строг приложен характер могат да се посочат създадените линии и хибридни комбинации слънчоглед с висока продуктивност и устойчивост на болести и паразита синя китка. Създадените от или с участие на кандидатката хибриди слънчоглед са високо ценени от земеделските производители както у нас така и в чужбина. Цялостната научноизследователската и приложна дейност на доц. д-р Юлия Енчева, както и научните и научно-приложни приноси от нейната работа са доказателства за нейния висок професионализъм в областта на селекцията при слънчогледа.

5. Забележки и препоръки.


Представените от страна на кандидатката документи отговарят на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в ССА. Нямам забележки по отношение на научната продукция на кандидатката.

6. Заключение.

Въз основа на направения анализ на научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че доц. д-р Юлия Петкова Енчева отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в ССА за даване на академичната длъжност „професор“. Цялостната и научна и научно-приложна дейност безспорно я превръща в един от водещите изследователи и селекционери при слънчогледа у нас. Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** нейната изследователска и публикационна дейност.

Предлагам на почитаемото Научно жури да гласува **положително**, а Научният съвет на Добруджански земеделски институт – гр. Генерал Тошево да избере доц. д-р Юлия Петкова Енчева за „**професор**“ в професионално направление 6.1. „Растениевъдство“, по научна специалност “Селекция и семепроизводство на културните растения”.

Дата: 24.08.2016 г.
ДЗИ – Генерал Тошево

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО: 
(проф. д-р Иван Киряков)